Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactgegevens
nijmegen.nl/contact

Ons kenmerk
D252858965

Bijlage(n)
Bijgevoegd: Ja

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 16 december 2025
Onderwerp Analyse 24-uursknip Griftdijk Noord

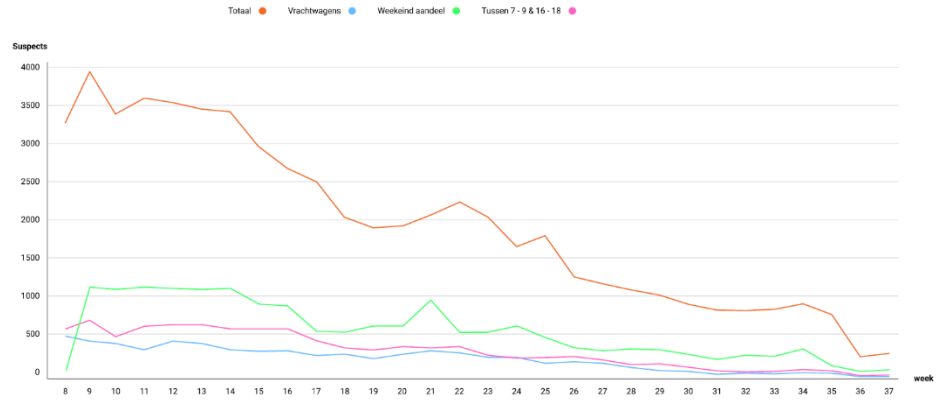
Geachte leden van de raad,

In januari 2025 is de voormalige spitsknip op de Griftdijk Noord omgezet naar een 24-uursknip. Hoewel aan deze omzetting een verschillende vormen van communicatie voorafging zoals brieven, bewonersavonden en berichten op sociale media zijn bij de invoering in korte tijd veel overtredingen van het inrijverbod geconstateerd. In deze brief wordt ingegaan op de aard van de overtredingen, op de gedragsfactoren die hierbij een rol spelen en op de inrichting van de knip.

Maatregelen vooraf
Bij invoering van de 24-uursknip in de Griftdijk Noord is een brief verstuurd aan ruim 8000 adressen van omwonenden van de knip, zowel in Nijmegen als in de gemeente Overbetuwe. Ook zijn tekstkarren geplaatst die waarschuwden voor de veranderde situatie. Gedurende een periode van drie weken zijn waarschuwingsbrieven verstuurd aan mensen die deze knip zonder ontheffing passeerden. Uiteraard is ook de bebording rondom de knip verbeterd. Zo zijn er op veel verschillende plaatsen aankondigingsborden geplaatst die weggebruikers vooraf attendeerden op de afsluiting.
De maatregelen voor de knip op de Griftdijk Noord zijn vooraf afgestemd in het verkeersoverleg, waarin naast verkeerskundigen van de Gemeente Nijmegen ook vertegenwoordigers van de provincie, het busbedrijf, politie en nood- en hulpdiensten zitting hebben. Op basis van de input uit dit verkeersoverleg zijn de maatregelen iets versoberd, om aansluiting te houden bij het reguliere verkeersbeeld. De invoering van de 24-uursknip is ook vooraf besproken met het parket Centrale Verwerking Openbaar Ministerie, het CVOM. Het CVOM heeft ingestemd met de inrichting van de knip en met de bijbehorende camerahandhaving.

Handhaving
Op 13 januari 2025 is gestart met de handhaving op de 24-uursknip. In de eerste weken van handhaving werden er per week zo'n 3500 overtredingen geconstateerd. Dit betreft alle

passages van de knip door voertuigen zonder ontheffing. Hierbij moet worden aangetekend dat sommige voertuigen zonder ontheffing alsnog de knip mogen passeren, bijvoorbeeld hulpdiensten en taxi's. In de weken na invoering is een dalende trend te zien van het aantal geconstateerde overtredingen. Tegelijkertijd is het aantal overtredingen ook na meerdere weken nog steeds hoog. Relatief veel overtredingen worden geconstateerd in het weekend, wanneer er wellicht meer bestuurders rijden die hier niet vaker rijden. Tegelijkertijd vindt ook nog steeds een aantal overtredingen plaats tijdens de spitstijden, waarin het passeren van de knip al sinds 2018 niet toegestaan is. Voor vrachtverkeer is de situatie niet gewijzigd, aangezien hiervoor al sinds 2018 een volledig inrijverbod geldt. Desondanks worden ook nog een fors aantal overtredingen door vrachtverkeer geconstateerd.

Figuur 1: overzicht van het aantal geconstateerde overtredingen van de 24-uursknip op Griftdijk Noord per week

Van alle overtredingen is het grootste deel een eerste overtreding. Tegelijkertijd wordt er ook een aantal recidivisten geconstateerd. In totaal is ongeveer 80% van de geconstateerde overtredingen een eerste overtreding, en geldt dus voor 20% dat hier sprake is van een recidive. Via meldingen bij de gemeente is duidelijk dat een deel van deze recidieven veroorzaakt wordt door omwonenden waarbij de aanvraag voor de ontheffing niet goed verlopen is, bijvoorbeeld doordat een mail voor het verlengen van de ontheffing niet goed ontvangen is. Na het constateren van een eerste overtreding geldt een zogeheten 'cooldown periode' van twee weken, waarin het kenteken niet opnieuw beboet zal worden. Hierdoor wordt voorkomen dat een weggebruiker een tweede boete ontvangt voordat de eerste overtreding door het CVOM verwerkt is. Mocht na die twee weken opnieuw een overtreding geconstateerd worden geldt wederom dezelfde cooldown periode. Na het einde van deze tweede cooldown periode volgt bij een overtreding altijd een boete. Indien mensen echter ook na de tweede cooldown periode nog geen boete van het CVOM hebben ontvangen, kunnen zij op basis hiervan bezwaar indienen bij het CVOM.

Fietspad Griftdijk

Sinds de invoering van de 24-uursknip hebben we verschillende meldingen ontvangen over automobilisten die de knip vermijden door via het fietspad te rijden. Omdat dit potentieel voor gevaarlijke situaties kan zorgen hebben we onderzoek gedaan naar de frequentie waarmee dit gedrag plaatsvindt. Uit een telling die is uitgevoerd in mei van dit jaar is

gebleken dat in beide richtingen dagelijks ongeveer 70 automobilisten via het fietspad de knip in de Griftdijk Noord vermijden. Over het algemeen gebeurt dit met relatief lage snelheden (rond de 25 km/u) maar zeker in de nachtelijke uren wordt soms met hoge snelheden (tot 70 km/u) over het fietspad gereden. Dit zorgt voor potentieel zeer gevaarlijke situaties.

Gedragsanalyse
Naar aanleiding van het hoge aantal overtredingen dat bij de knip op de Griftdijk Noord wordt geconstateerd heeft het college een gedragsanalyse laten uitvoeren door gedragsveranderingsbureau DTV. Hierbij is gekeken naar oorzaken van het negeren van het inrijverbod door weggebruikers. Daarbij zijn eveneens aanbevelingen gegeven voor het verbeteren van de situatie bij de knip in de Griftdijk Noord.

Een belangrijke gedragscomponent die door DTV wordt geconstateerd is het feit dat verkeer achter de voorganger aanrijdt. Omdat een groot aantal mensen een ontheffing heeft voor het passeren van de knip in de Griftdijk Noord, kan het zijn dat bestuurders denken dat ook zij hierlangs kunnen rijden omdat zij hun voorganger hetzelfde zien doen. Verder wordt door DTV gewezen op een aantal borden die niet optimaal geplaatst zijn waardoor deze door weggebruikers over het hoofd gezien kunnen worden. Tot slot wijst DTV op het feit dat er na de rotondes bij Grote Boel (vanuit het noorden) en de Italiëstraat (vanuit het zuiden) geen mogelijkheden meer zijn om te keren. Dit kan voor bestuurders die de eerdere aankondigingsborden over het hoofd hebben gezien en voor bestuurders die er bewust voor kiezen door te rijden omdat zij verwachten niet te zullen worden beboet van invloed zijn op het overtreden van het inrijverbod op de knip Griftdijk Noord.

Maatregelen
Op basis van de analyse van DTV en een verdere verkenning door de verkeerskundige van de gemeente Nijmegen wordt een aantal voorstellen gedaan voor het verduidelijken van de situatie rondom de knip in de Griftdijk Noord. In september zijn reeds tekstkarren geplaatst met de waarschuwing ‘doorrijden = boete’ om de herkenbaarheid van de knip Griftdijk Noord te vergroten. Het aantal overtredingen is in vergelijking met de eerste weken na invoering van de 24-uursknip ongeveer 90% afgenomen. De tekstkarren zijn een tijdelijke maatregel. Vanuit de uitgevoerde analyse kan een aantal meer permanente wijzigingen worden aangebracht bij de knip Griftdijk Noord. Zo kunnen een aantal aankondigingsborden voor de knip worden verplaatst, zodat deze voor weggebruikers herkenbaarder en zichtbaarder zijn. Daarnaast wordt om een ander type bebording geplaatst op geel reflecterende panelen, om hiermee te zorgen dat deze bebording meer opvalt. Verder blijkt dat de waarschuwing ‘Doorrijden = boete’ effectief is. Daarom zal met wegdekstickers deze boodschap evenals een inrijverbodsbord op het wegdek worden aangebracht.

In het rapport van DTV wordt verder verwezen naar de digitale navigatiesystemen die in sommige gevallen weggebruikers nog steeds over de Griftdijk en Griftdijk Noord lijken te sturen. Het college constateert dat in de meeste gevallen de knip al op een juiste wijze is opgenomen in online navigatiesystemen. Voor offline navigatiesystemen (bijvoorbeeld sommige in-car navigatiesystemen) geldt dat deze alleen zullen worden aangepast als een gebruiker de benodigde updates van deze systemen uitvoert. Het college heeft

zorggedragen voor het juist invoeren van het geldende inrijverbod in het Nationaal Dataportaal Wegverkeer, waaruit navigatiesystemen hun informatie over het Nederlandse wegennet zouden moeten halen. Het college zal nogmaals in gesprek gaan met de grootse aanbieders van navigatiesystemen om te bespreken hoe het kan dat desondanks in sommige gevallen de knip in de Griftdijk Noord nog lijkt te worden genegeerd.

Een belangrijke conclusie uit het rapport van DTV is dat een deel van de overtredingen kan worden verklaard door volggedrag van weggebruikers die achter hun voorganger aanrijden, waarbij de voorganger over een ontheffing beschikt. Een effectieve maatregel om het aantal overtredingen terug te dringen zou daarom zijn om het aantal ontheffingen voor de knip op de Griftdijk Noord te verminderen. Hiermee zou dit volggedrag minder vaak voorkomen. Hiervoor wordt nu echter niet gekozen. De knip op de Griftdijk Noord is ingesteld als bewonersvriendelijke knip. Hierbij is het ontheffingsgebied in samenspraak met uw raad vastgesteld. Daarnaast is in de motie ‘Geen knip in ontheffingen zonder de raad’ opgeroepen om geen wijzigingen aan te brengen in het ontheffingengebied zonder hiervoor de raad te consulteren. Op dit moment schat het college in dat met andere maatregelen de zichtbaarheid en herkenbaarheid van de knip in de Griftdijk Noord voldoende kan worden verbeterd zonder aanpassing van het ontheffingengebied.

Fysieke afsluiting fietspad

Gedrag van weggebruikers dat niet door DTV is behandeld maar dat wel is geconstateerd is het omzeilen van de knip door automobilisten die uitwijken via het fietspad. Dit gedrag wordt als zeer gevaarlijk en onwenselijk beoordeeld door het college. Uit een analyse van deze situatie is gebleken dat de meest effectieve manier om dit gedrag te voorkomen is het fysiek onmogelijk maken van deze uitwijkmanoeuvre. Alternatieven zijn ook onderzocht, maar niet effectief of uitvoerbaar. Zo is er verkend of handhaving van de knip met camera’s ook voor het fietspad kan worden gebruikt. Dit is niet het geval. De afspraken met het CVOM voor camerahandhaving betreffen alleen het overtreden van het C12 inrijverbod. Het rijden op het fietspad betreft een ander type overtreding waarvoor deze camerahandhaving niet mogelijk is. Daarom worden op het fietspad paaltjes geplaatst die voorkomen dat auto’s via het fietspad kunnen rijden. Hoewel het plaatsen van paaltjes op het fietspad onwenselijk is, omdat dit kan leiden tot ongevallen voor fietsers, geeft de hoeveelheid automobilisten die toch via het fietspad uitwijken aanleiding om deze maatregel te nemen. Om de veiligheid van fietsers (en bestuurders die een overtreding begaan) zoveel mogelijk te garanderen worden deze paaltjes geplaatst met goede inleidende markering.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester